

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT DÉLMAGYARORSZÁGI NAPILAPJA

A szent magántulajdon

Pártunk a kiuzsorázott s agyonszipolyozott parasztság érdekeinek megvédése céljából törvényjavaslatot terjesztett a nemzetgyűlés elé a malmok községezésére vonatkozóan. A Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt szembehelyezkedett ezzel a kommunista javaslatlall Budapestén és Szegeden is, ahol a Kisgazdapárt megfellebbezte a törvényhatósági bizottságnak a malmok községezésére vonatkozó határozatát. Az indokolás, amellyel a Kisgazdapárt a parasztság zömének érdekeit védő községezés elutasítja, egyöntetű Budapesten és Szegeden is. „A magántulajdon szentségét” védi a Kisgazdapárt a paraszti érdekekkel szemben. Erről szavalnak most a kisgazdapárti lapok a feudális múlt lomtarából előkapott poros frázisokat. Nézzük meg tehát közelebbről, hogyan is állunk ezzel a „szent magántulajdonnal”.

Nem beszélünk most arról, hogy a 25 éves Horthy-rendszer könnyedén tultette magát a magántulajdon szentségén, nemcsak akkor, ha például szülő magántulajdonról volt szó, hanem elsősorban az esetben, ha a munkásság egyetlen magántulajdonát, a munkaszerződést akarta a nagytőke érdekei szerint igénybe venni. A dolgozó parasztság, munkásság és értelmiség munkaszerződését, amely Marx szerint egyenlő értékű magántulajdon a befektetett tőkével, skrupulus nélkül megnyirbálták, kizsákmányolták, igénybevételek. Beszéljünk csak arról, mennyiben maradt ént és sérthetetlen a magántulajdon elve a polgári demokráciában, amelynek egyik előhárcosa a Kisgazdapárt.

Az mindenki tudja, hogy a nyugati tőkés államok (Anglia, Franciaország, Belgium, stb.) jóval előbbre haladtak már az államosítás terén, mint Magyarország, amely csak most kezd utánuk kullogni. A szomszédos államok (Jugoszlávia, Csehszlovákia, Románia) is radikálisan államosították közüzemeiket, bankjaikat, nagyvállalataikat. A kapitalista államok tehát már rátértek az államosítás, községezés útjára és a magyar demokrácia első kormánya, amelyben a Kisgazdapárt is képviselve volt, azzal kezdte működését, hogy a nagybirtokokat szétosztotta a parasztság között. Itt már olyan csapást kapott a magántulajdon, hogy nem lehet többé annak szentségéről beszélni. A második súlyos csapás akkor érte a magántulajdon szentségét, amikor a magyar nemzetgyűlés egyhangulag (tehát a Kisgazdapárt hozzájárulásával) megszavazta a bányák államosításáról szóló törvényjavaslatot.

A Kisgazdapárt tehát a munkáspártokkal együtt „szentségtelenítette meg” a magántulajdon elvét, amikor magáévá tette a földreformot és megszavazta a bányák államosítását. A koalíciós kormány, amelynek többsége kisgazdapárti, ezenkívül programjává tűzte ki az erőtelepeket és nagyvállalatokat (W. M. Ganz, Rimamurányi) mielőbbi államosítását.

Ezek után van-e épeszű ember az országban, aki elhiszi, hogy a Kisgazdapárt a magántulajdon elvének védelmében utasítja el a malmok községezéséről szóló javaslatot? Nem hihetjük és nem is valószínű, hogy a Kisgazdapártba tömörült parasztság magáévá tenné a „lakkcipősök” és a párt irányítását magához ragadó gyárosok, bankárok, fiskálisok és kupecsek álláspontját, amely az uszolás malmosok védelmében kiszolgáltatja a parasztokat a malomtulajdonosok harácsoló étvágyának.

Ha a Kisgazdapártban valóban a „kupec-álláspont” kerekedik felül, akkor a parasztság tömegei végre ráeszmélnék arra, hogy saját pártjuk nem a kisgazdák, a parasztlak verejtékes munkájával szerzett magántulajdonát tartja szentnek, hanem az őket kizsákmányoló malmosokét.

Szeged törvényhatósága sürgeti a malmok államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását

A közgyűlés elfogadta az állami zenekonzervatóriumi szerződés-tervezetet

(Szeged, szeptember 5.) Az állami zenekonzervatórium ügyében Szeged városa és az állam között kötetendő szerződés tárgyalására összehívott rendkívüli közgyűlést csütörtökön délelőtt fél 11 óra tájban nyitotta meg dr. Pálffy György főispán. A baloldali pádsorok ekkorra teljesen megteltek, a jobboldali mezőny azonban jóformán egészen üresen maradt. Általános feltűnést keltett, hogy a Független Kisgazdapárt törvényhatósági bizottsági tagjai közül mindössze hatan jelentek meg.

A kisiparosság bajai

Napirend előtti felszólalásra elsőnek Katona András elvtárs (MKP) kért és kapott engedélyt. A kisiparosság nehéz helyzetét tette szövé. A kisiparosság rossz helyzete főleg a magas üzletbérék miatt állott elő. Különösen azt sérelmezte, hogy nincs különbség a nyíltüzletek, a pincehelyiségek és az udvari műhelyhelyiségek bére között. Kérte: a közgyűlés forduljon felirattal a kormány illetékes tényezőihez, hogy a csupán műhelyül szolgáló helyiségek bérért legalább 50 százalékkal szállítsa le. Emellett Katona elvtárs, hogy a kisiparosság jóformán teljesen munka nélkül áll, mert a pénzhány következtében nincsenek megrendelői, raktárra sem tud dolgozni tőkehiány miatt. Kíváncsinos volna, hogy a törvényhatóság három hónapos kamatmentes kölcsönt kérjen a kisiparosok számára. Szóvaltett továbbá Katona elvtárs egy kiskereskedői ügyet s azt kérte, hasson oda a törvényhatóság, hogy az augusztusban elrendelt ötszázalékos árengedményt a kiskereskedőknek írják javára. Legvégül kérte a közellátási kormánybiztos gondoskodjék róla, hogy a malmok adjanak korpát azoknak a kisembereknek, akik sertéshizlalással akarják téli zsirszükségletüket megszerezni.

A malmok községezése

Komócsin Zoltán elvtárs felszólalásában emlékeztetett a legutóbbi közgyűlésre, amikor a törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy feliratot küld a kormányhoz, dolgozzon ki törvényjavaslatot a malmok államosítására, illetve községezésére.

— Most abban a szerencsés helyzetben vagyunk — mondotta Komócsin elvtárs —, hogy benyújtották a malmok államosításáról és községezéséről szóló javaslatot. A javaslat benyújtója a Magyar Kommunista Párt feltehetőleg nélkül megállapíthatjuk, hogy Szegeden és környékén kisiparozási körökben, de a városi lakosság körében is örömmel fogadták ezt a javaslatot, ellenérvek is hangzottak el vele szemben, így például felhozták, hogy a javaslat belenyúl a magántulajdon szentségébe. Ez az érv nem helytálló, mert a kisemberek tulajdonában levő kisteljesítményű malmokat a javaslat nem érinti. Csupán azoknak a malmoknak köztulajdonba vételéről van szó, amelyek sokszor bezonyították, hogy a tisztességtelen haszonszerzéstől sem riadnak vissza, csak hogy a magántulajdonjait illetéktelenül gyarapítsák és a köz rovására gazdagodjanak. Amikor ezeknek a malmoknak köztulajdonba vételéről tárgyalunk, felmerül a kérdés, vajjon ezeket az illegális profitra dolgozó malmokat védjük-e, vagy a kisiparosok tizezeit. Köztudomású, hogy Szeged-Alsó- és Felsőközponon is több olyan malom van, amelyekben a búzát zsák nélkül, a lisztet pedig zsákkal mérik le. Az így nyert haszon jelentéktelennek látszik, mégis sokra megy és tisztességtelen nyereséget hoz. A paraszti demokráciát erősíti, ha a malmok

államosításáról szóló javaslatot támogatjuk.

Javasolta Komócsin elvtárs, Szeged törvényhatósága forduljon felirattal a kormányhoz, ebben üdvözölje a Kommunista Párt javaslatát és kérje a miniszterelnököt, hogy a malmok községezésére és államosítására vonatkozó javaslatot minél előbb vigyék a nemzetgyűlés elé.

Az általános iskolák hibái Szegeden

A nagy tapssal fogadott indítvány után Koncz László elvtárs az iskolaévi megnyitásával kapcsolatban az általános iskolák ügyét tette szövé. Az általános iskolákban megkezdődött a tanítás, de a tanítók szükséges átcsoportosítása még nem történt meg. Szükség van rá, hogy a tankerületi főigazgató-ság sürgősen intézkedjék: a külvárosi és külterületi általános nyolc osztályú iskolákhoz is osszanak be magasabb képesítésű tanítókat, akiknek működésével az általános iskola be tudja tölteni hivatását. A külvárosok közvilágításának hiányosságairól beszélt ezután Koncz elvtárs. Az elmúlt közgyűlés költségvetési vitájában ígéretek hangzottak el a közvilágítás javítására vonatkozólag. Ennek ellenére javulás még nem tapasztalható. Felsővároson például a 800 méter hosszú Lomnici-utcában egyetlen villanygőz sincs. Kérte Koncz elvtárs, hogy a város ezen a bajon sürgősen segítsen.

Szabó Lóránd elvtárs, mint a községi iskolaszék elnöke szölt hozzá az általános iskolák kérdéséhez. Elmondotta, hogy átmenetileg nagy tanítóhiány van a községi iskolákban. Éppen ezért addig is, amíg a közgyűlés által már kért államosítás meg nem történik, az iskolaszék 12 helyettes tanítót állított be a tanítás zavartalanossága érdekében. Kétségtelen, hogy a tanítók szétosztása az általános iskola céljainak megfelelően még nem történt meg. Ez a tankerületi főigazgató dolga. Ugy tudja, a főigazgatóságon folyamatban van, magasabb képesítésű tanítóknak külvárosi és külterületi iskolákhoz való beosztása. Kérte végül, hogy a Szent György-téri és a móravárosi iskolát adják vissza rendeltetésének.

Trischler Ferenc elvtárs a kisvasut Klebelsberg-telepi megszüntetést megállójának üzembehelyezését kérte.

Nyékfi Ferenc elvtárs tanfelügyelő hangoztatta, hogy nem szabad színvonalbeli különbségnek lenni a városi és a tanyai általános iskolák között. Ugy tudja, hogy a főigazgató határozottan megígérte, hogy magasabb képesítésű szakelőadókat oszt be a tanyai iskolákhoz.

Olejnyik József elvtárs azt indítványozta, írjon fel a közgyűlés a kormányhoz a tankönyvek és tanszerek árának leszállítása érdekében.

Pipicz József elvtárs a szegedi demokratikus rendőrség működését méltatta. A szegedi rendőrség másfél éves fennállása alatt az egész város elismerését kiérdemelte, éppen ezért indítványozza, hogy a törvényhatóság fejezze ki elismerését Diczfalussy Ferenc rendőrzvezető-nagy-főkapitánynak, helyettesének, dr. Drégely József ezredesnek, az egész rendőrtisztikarnak és őrszemélyzetnek. Az erről szóló határozatot örökítsék meg jegyzőkönyvben és értesítsék róla a rendőrfőkapitányságot.

A malmok államosítása ellen — egy malmos

Általános megütközésre a független kisgazdapárti Peregi Imre malomtulajdonos jelentkezett ezután szólásra,

hogy a malmok államosításáról szóló javaslat ellen szóljon és megvédje a nagymalmokat. A nyilvánvalóan önérdékből történő felszólalás láthatólag még az elnöklő főispán, a Kisgazdapárt helyi elnökének nemtetszését is kiváltotta. Peregi azt állította, hogy nincs szükség a malmok köztulajdonba vételére, mert az ellenőrzés jelenleg is megfelelő. Ujságlapot vett elő és arról felolvasta a Kisgazdapárt „álláspontját” a malmok községezésének kérdésében. Az „álláspont” szerint az államosítás bürokratizálná a malmokat, nehezkessé, drágává tenné munkájukat. Peregi állandó heves közbeszólás közben olvasta fel a cikket. „Ne a malmosok, hanem a parasztlak beszéljenek!” „Mese az egész — hazabeszél!” — ilyen és hasonló közbeiktások hangzottak el a felolvasás alatt.

Az utolsó felszólaló Dobó Miklós elvtárs volt, aki az alacsony megálapított piaci termelői irányárakat tette szövé és kérte, hogy az irányárakat a gazdák érdekében és ne a gazdák ellen alkalmazzák.

A felszólalások elhangzása után az elnöklő főispán szavazásra tette fel az elhangzott indítványokat és kéréseket. A közgyűlés valamennyi indítványt elfogadta, így Komócsin Zoltán elvtársnak azt az indítványát is, hogy írjon fel a közgyűlés a kormányhoz és üdvözölje a malmok államosításáról szóló törvényjavaslatot és kérje a miniszterelnököt, hogy a nemzetgyűlés minél előbb kezdje meg a javaslat tárgyalását.

A konzervatóriumi szerződés

Ezután került sor a rendkívüli közgyűlés tulajdonképpeni tárgya, a zenekonzervatóriumi szerződés tárgyalására. Dr. Havass Zoltán tb. tanácsnok referálta a Délmagyarországban már ismertetett szerződés-tervezetet, Kispéter Lőrinc hozzászólása után Tombác Imre elvtárs, nemzetgyűlési képviselő örömeinek adott kifejezést a munkásság nevében, hogy Szeged ifjúsága az állami zenekonzervatórium létesítésével magasabb zeneoktatásban részesülhet. Rámutatott: szükséges, hogy a zenei nevelés a korai zsenge korban kezdődjék el, ezért szükség van rá, hogy a szép eredménnyel bevezetett zeneóvoda az állami kezelés alatt is fenntartassék. Indítványozta ennek a szerződésbe való felvételét, továbbá azt, hogy a konzervatórium tanári karába vegyék át a városi zeneiskolában bevált, tanári oklevéllel nem rendelkező pedagógusokat is. Vigyázni kell arra is — mondotta Tombác elvtárs —, nehogy a tanári karba olyanok kerüljenek be, akik pótilikailag nem megbízhatók. Dr. Dallos Imre és Olejnyik József pártoló hozzászólása után dr. Kertész Béla annak a nézetének adott kifejezést, hogy ha az elhangzott indítványokkal bővítik a szerződés-tervezet szövegét, a zenekonzervatórium felállítására késedelmet szenved. Éppen ezért javasolta, hogy az elhangzott indítványokat fogadja ugyan el a közgyűlés, de különiratban terjessze a kultuszminiszter elé. A közgyűlés ezután elfogadta a szerződés-tervezetet azzal, hogy az elhangzott indítványokat külön hozza a kultuszminiszter tudomására. A határozattal kapcsolatban kimondotta a közgyűlés, hogy ha három héten belül a szerződést nem írják alá, és a konzervatórium felállítása nem kezdődik meg, a városi zeneiskolában a régi alapokon kezdődik meg a tanítás.

Végül a törvényhatósági utalapot költségvetését tárgyalta le és fogadta el a törvényhatóság. Ezzel a közgyűlés véget ért.